

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Protodikeio athinon, tmima ergatikon diaforon (sąd pierwszej instancji w Atenach, wydział spraw pracowniczych) w dniu 27 listopada 2008 r. — Archontia Koukou przeciwko Elliniko Dimosio (państwu greckiemu)

(Sprawa C-519/08)

(2009/C 44/50)

Język postępowania: grecki

Sąd krajowy

Protodikeio athinon, tmima ergatikon diaforon (sąd pierwszej instancji w Atenach, wydział spraw pracowniczych)

Strony w postępowaniu przed sądem krajowym

Strona skarżąca: Archontia Koukou

Strona pozwana: Elliniko Dimosio (państwo greckie)

Pytania prejudycjalne

- 1) Czy klauzulę 5 Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, stanowiącego załącznik do dyrektywy 1999/70/WE, należy interpretować w ten sposób, że za obiektywny powód zawarcia kolejnych umów o pracę na czas określony lub nawiązania kolejnych stosunków pracy na czas określony można uznać okoliczność, że umowy te zostały zawarte na podstawie przepisu ustawowego, przewidującego zawieranie umów o pracę na czas określony i nawiązywanie stosunków pracy na czas określony, niezależnie od okoliczności, iż w rzeczywistości w drodze tych umów zaspokajają się zwyczajne i trwałe potrzeby pracodawcy?
- 2) Czy ustanowienie dodatkowych kryteriów ustalenia nadużycia w drodze środków przyjętych w celu zastosowania się do klauzuli 5 Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony (przykładowo maksymalny czas trwania umów i maksymalna ilość odnowień, w ramach których dozwolone jest zatrudnienie także w sytuacji braku obiektywnych powodów uzasadniających zawarcie lub odnowienie umów lub stosunków pracy na czas określony) stanowi zakazane przez klauzulę 8.3 porozumienia ramowego obniżenie ogólnego poziomu ochrony obowiązującego przed przyjęciem dyrektywy 1999/70/WE, biorąc pod uwagę, że w ramach reżimu prawnego poprzedzającego przyjęcie tej dyrektywy, jedynym kryterium ustalenia nadużycia był brak obiektywnego powodu przy zatrudnianiu na podstawie umowy o pracę na czas określony lub nawiązywaniu stosunku pracy na czas określony?
- 3) Czy ustanowienie katalogu odstępstw o charakterze ogólnym i przykładowym, takich jak te zawarte w przepisach dekretu prezydenckiego nr 164/2004 w odniesieniu do ograniczeń stosujących się co do zasady do zawierania kolejnych umów o pracę na czas określony lub nawiązywania kolejnych stosunków pracy na czas określony stanowi skuteczny środek dla zapobiegania nadużyciom wynikającym z wykorzystania kolejnych umów o pracę na czas określony lub nawiązywania kolejnych stosunków pracy na czas określony w rozumieniu klauzuli 5 porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony?
- 4) Czy środki takie jak te będące przedmiotem sporu w sprawie głównej, przyjęte w drodze art. 7 dekretu prezydenckiego nr 164/2004 można uważać za skuteczne dla zapobiegania nadużyciom i ochrony przed nimi w rozumieniu klauzuli 5 porozumienia ramowego, jeśli:
 - a) Ustanawiają one jako środek zapobiegania nadużyciom i ochrony pracowników na czas określony, obowiązek zapłaty przez pracodawcę wynagrodzenia i „odszkodowania za zwolnienie”, w sytuacjach, stanowiącego nadużycie, zatrudnienia na podstawie kolejnych umów o pracę na czas określony biorąc pod uwagę, że i) obowiązek zapłaty wynagrodzenia i „odszkodowania za zwolnienie” przewidziany jest przez prawo krajowe dla każdego stosunku pracy i w szczególności nie ma na celu zapobieżenia nadużyciom w rozumieniu porozumienia ramowego, oraz ii) w szczególności obowiązek zapłaty „odszkodowania za zwolnienie” w momencie rozwiązania umowy lub stosunku pracy na czas określony jest wynikiem zastosowania klauzuli 4 porozumienia ramowego odnoszącej się do niedyskryminacji pracowników na czas określony w porównaniu z pracownikami na czas nieokreślony i
 - b) Przewidują one jako środek zapobiegania nadużyciom zastosowanie sankcji przez organy właściwe wobec pracodawcy, jeśli ustalono, że identyczne lub podobne sankcje ustanowione w przeszłości dla sektora publicznego pozostały nieskuteczne w kontekście celu zapobiegania nadużyciom wynikającym z wykorzystania kolejnych umów o pracę na czas określony lub nawiązywania kolejnych stosunków pracy na czas określony?
- 5) Czy środki takie jak te, które zostały przyjęte w drodze art. 11 dekretu prezydenckiego nr 164/2004 i weszły w życie w dniu 19 lipca 2004 r., czyli po upływie terminu przewidzianego przez dyrektywę 1999/70/WE i których działanie z mocą wsteczną odnosi się jedynie do trzymiesięcznego okresu poprzedzającego ich przyjęcie, co oznacza, że stosują się one tylko do kolejnych umów i stosunków pracy na czas określony wiążących po dniu 19 kwietnia 2004 r., przy wyłączeniu z zakresu ich zastosowania kolejnych umów i stosunków pracy na czas określony odpowiednio zawieranych lub nawiązywanych po upływie terminu na transpozycję dyrektywy 1999/70/WE ale przed dniem 19 kwietnia 2004 r. stanowią prawidłową transpozycję tej dyrektywy do greckiego porządku prawnego, nawet przy założeniu, że są one skuteczne?
- 6) Czy, w razie stwierdzenia, że środki przyjęte w drodze dekretu prezydenckiego nr 164/2004 w celu zastosowania się do klauzuli 5 porozumienia ramowego nie są skuteczne, sąd ma obowiązek, w ramach wymogu dokonywania wykładni zgodnej z prawem wspólnotowym, zastosowania, w zgodzie z dyrektywą 1999/70/WE, prawa greckiego obowiązującego przed wydaniem dekretu prezydenckiego, na podstawie którego możliwe jest objęcie skarżącego ochroną w taki sposób, że wyeliminowane zostaną skutki naruszenia prawa wspólnotowego (także na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy nr 2112/1920)?
- 7) Czy, w razie stwierdzenia, że środki przyjęte w drodze dekretu prezydenckiego nr 164/2004 nie są skuteczne i tym samym zastosowania uprzednio obowiązującego reżimu prawnego (art. 8 ust. 3 ustawy nr 2112/1920), w ramach obowiązku dokonywania wykładni prawa krajowego zgodnej z prawem wspólnotowym, zgodne z prawem wspólnotowym

będzie dokonanie wykładni przepisów najwyższego rzędu w krajowym porządku prawnym (art. 103 ust. 8 konstytucji) w taki sposób, że całkowicie zakazują one przekształcenia umów na czas określony w umowy na czas nieokreślony, nawet jeśli zostanie ustalone, że zawarcie tych umów stanowi w rzeczywistości nadużycie i zostało dokonane na podstawie przepisów zmierzających do zaspokajania nadzwyczajnych i co do zasady tymczasowych potrzeb, podczas gdy w ich drodze zaspokojone zostały zwyczajne i trwałe potrzeby pracodawcy w sektorze publicznym (zob. izby połączone Areios Pagos nr 19/2007 i 20/2007), mimo iż możliwe jest także dokonanie wykładni, zgodnie z którą, zakaz ten powinien ograniczać się wyłącznie do umów o pracę na czas określony które zostały zawarte w celu zaspokojenia tymczasowych, nie dających się przewidzieć, nagłych i nadzwyczajnych potrzeb i nie dotyczy on przypadków, w których umowy zostały w rzeczywistości zawarte dla zaspokojenia zwyczajnych i trwałych potrzeb?

8) Czy jest zgodna z prawem wspólnotowym okoliczność, że po wejściu w życie dekretu prezydenckiego nr 164/2004 spory dotyczące pracy na czas określony i klauzuli 5 porozumienia ramowego podlegają wyłącznej jurysdykcji sądów administracyjnych, która powoduje w szczególności, iż możliwość skorzystania z ochrony sądowej przez skarżącego pracownika na czas określony jest utrudniona, biorąc pod uwagę, że przed przyjęciem dekretu prezydenckiego nr 164/2004 wszystkie spory dotyczące pracy na czas określony podlegały jurysdykcji sądów cywilnych, w ramach postępowania w sprawie sporów z zakresu prawa pracy, które jest bardziej korzystne w odniesieniu do wymogów formalnych, prostsze, mniej kosztowne dla skarżącego pracownika na czas określony i z reguły szybsze?

Skarga wniesiona w dniu 2 grudnia 2008 r. — Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Wielkiemu Księstwu Luksemburga

(Sprawa C-526/08)

(2009/C 44/51)

Język postępowania: francuski

Strony

Strona skarżąca: Komisja Wspólnot Europejskich (przedstawiciele: S. Pardo Quintillán i N. von Lingen, pełnomocnicy)

Strona pozwana: Wielkie Księstwo Luksemburga

Żądania strony skarżącej

- stwierdzenie, że nie ustanawiając wszystkich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych w celu pełnego i poprawnego zastosowania się do art. 4 i 5 w związku z załącznikiem II A(1) i załącznikiem III 1(1), załącznikiem II A(5) i załącznikiem III 1(2), załącznikiem II A(2) i załącznikiem II A(6) do dyrektywy Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego⁽¹⁾, Wielkie Księstwo Luksemburga uchybiło zobowiązaniom, które na nim ciążyą na mocy tej dyrektywy;
- obciążenie Wielkiego Księstwa Luksemburga kosztami postępowania.

Zarzuty i główne argumenty

Komisja podnosi cztery zarzuty na poparcie swojej skargi.

W ramach pierwszego zarzutu Komisja zarzuca pozwanej, że nie zastosowała się do procedur i okresów rolniczego wykorzystania nawozów przewidzianych w dyrektywie. Mimo że zakaz rolniczego wykorzystania nawozów w pewnych okresach winien dotyczyć zarówno nawozów organicznych, jak i chemicznych, uregulowania luksemburskie wspominają w istocie tylko o nawozach organicznych. Ponadto zakaz rolniczego wykorzystania nawozów w pewnych okresach powinien dotyczyć wszystkich powierzchni rolnych, w tym łąk, które pominięto w przepisach krajowych dokonujących transpozycji. Skarżąca wskazuje też, że przepisy krajowe powinny określać z większą precyzją wypadki, w których można odstąpić od zakazu rolniczego wykorzystania nawozów, zważywszy że taka sytuacja nie jest przewidziana w dyrektywie.

W ramach drugiego zarzutu skarżąca podnosi, że uregulowania krajowe nie przewidują w odniesieniu do wszystkich urządzeń służących do przechowywania gnojówki wymogu minimalnej pojemności, ale wspominają wyłącznie o nowych urządzeniach lub o urządzeniach przeznaczonych do modernizacji. Taka transpozycja nie jest zgodna z dyrektywą, ponieważ istniejące urządzenia również mogą być źródłem zanieczyszczeń. Uregulowania krajowe powinny więc wskazywać w odniesieniu do wszystkich urządzeń minimalną pojemność przechowywania.

W ramach trzeciego zarzutu Komisja twierdzi, że prawo krajowe powinno objąć zakazem rolniczego wykorzystania nawozów na terenach o dużym nachyleniu wszystkie nawozy, a nie tylko nawozy pochodzenia organicznego.

W ramach czwartego, ostatniego zarzutu Komisja zarzuca pozwanej, że nie wydała wystarczających przepisów dotyczących technik rolniczego wykorzystania nawozów, w szczególności w celu zapewnienia jednolitego i skutecznego rolniczego wykorzystania nawozów.

⁽¹⁾ Dz.U. L 375, s. 1.